

Valsts zemes dienests

VALSTS ADREŠU REĢISTRA PĀRSKATS 2015

Adrešu reģistra daļa

VZD | 2016

Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas pārskats uz 2015. gada 31. decembri

Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas (turpmāk – Adrešu reģistrs) pārskata sagatavošanā izmantoti Adrešu reģistra un Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – Kadastra informācijas sistēmas) dati, kas uzkrāti līdz 2015.gada 31.decembrim. Adrešu reģistra pārskatu sagatavoja Valsts zemes dienesta (turpmāk – Dienests) Adrešu reģistra daļa.

Adrešu reģistra pārskats sniedz informāciju par:

1. reģistrētajiem adresācijas objektiem;
2. adrešu sadalījumu pa plānošanas reģioniem;
3. adrešu kārtošanu Rīgas pilsētā;
4. ciemu robežu un adrešu datu kārtošanu;
5. izmaiņām Adresācijas noteikumos;
6. administratīvo teritoriju robežu grozīšanu;
7. Adrešu reģistra datu izsniegšanu;
8. 2016.gadā plānotām adrešu datu kārtošanas aktivitātēm.

Adrešu reģistrs ir valsts informācijas sistēma, kuras pārzinis un turētājs saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvotu vietu likumu un Ministru kabineta 2015.gada 8.decembra noteikumiem Nr.698 “Adresācijas noteikumi” ir Dienests.

Adrešu reģistrs nodrošina datorizētu adresācijas objektu uzskaiti teksta un telpisko datu veidā un sistematizēta adrešu saraksta – Adrešu klasifikatora – uzturēšanu, kur katrai adresei ir piešķirts individuāls un nemainīgs kods. Adrešu reģistrā tiek uzkrāta informācija par administratīvajām teritorijām, to teritoriālā iedalījuma vienībām, apdzīvotajām vietām un to robežām, valsts un pašvaldību autoceļiem, ielām un to telpisko novietojumu, ēkām un to atrašanās vietu, kā arī par telpu grupām. Adrešu reģistra datus izmanto gan operatīvie dienesti, gan pakalpojumu sniedzēji, piemēram, Latvijas pasts, Lattelecom u.c. Adrešu reģistra datus saņem visas pašvaldības, Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata, Iedzīvotāju reģistrs, Uzņēmumu reģistrs un citas iestādes.

Adrešu reģistrs adreses reģistrē pamatojoties uz normatīvajiem aktiem vai attiecīgās pašvaldības domes vai domes pilnvarotas institūcijas lēmumu.

Šobrīd tiek izdalīti 10 adresācijas objektu veidi, kurus apstiprina:

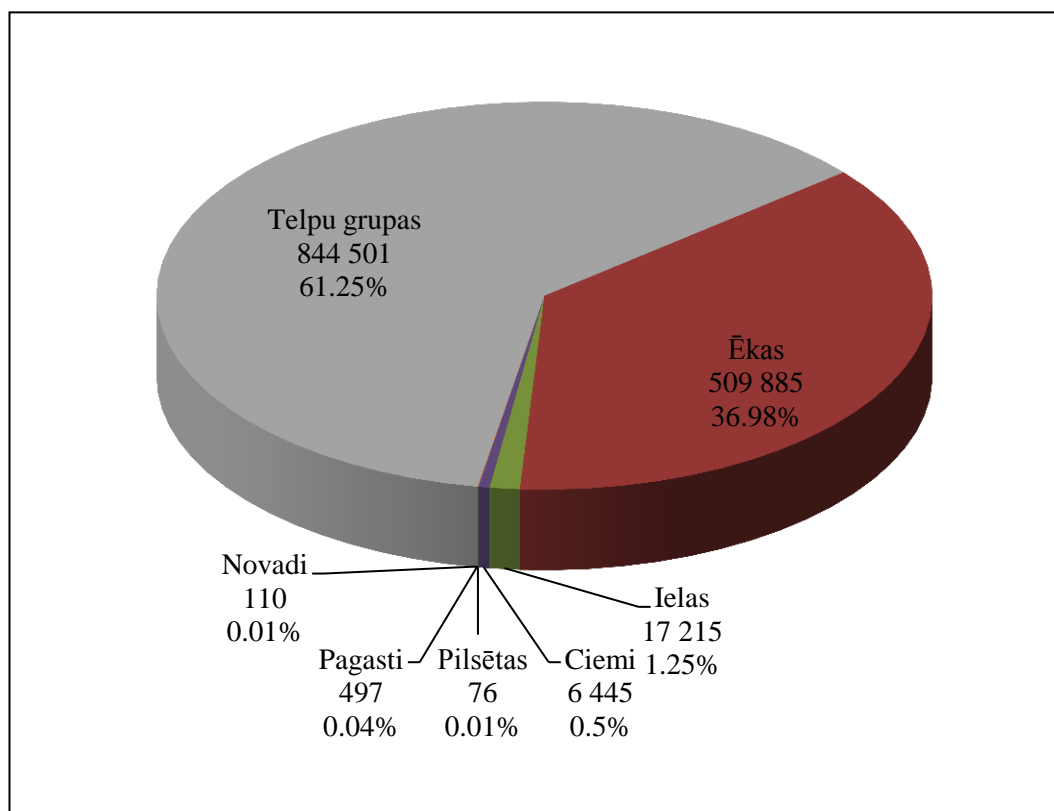
<p><u>AR LIKUMU:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • republikas pilsētas; • novadus; • novada pilsētas; • novada pagastus. 	<p><u>AR PAŠVALDĪBAS DOMES LĒMUMU:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ciemus; • ielas. 	<p><u>AR PAŠVALDĪBAS DOMES VAI TĀS PILNVAROTAS INSTITŪCIJAS LĒMUMU:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • viensētas; • ēkas; • apbūvei paredzētas zemes vienības; • telpu grupas (dzīvokļus).
--	---	---

1. Reģistrētie adresācijas objekti

Atbilstoši uzskaites datiem 2015.gada 31.decembrī Adrešu reģistrā bija reģistrēti 1 378 729 adresācijas objekti, no kuriem 844 501 jeb 61,25% ir telpu grupu adreses, 509 885

jeb 36,98% ir ēku un apbūvei paredzēto zemes vienību adreses, bet 24 343 jeb 1,77% ir ielu, ciemu, pilsētu, pagastu un novadu nosaukumi (1.attēls un 1.tabula).

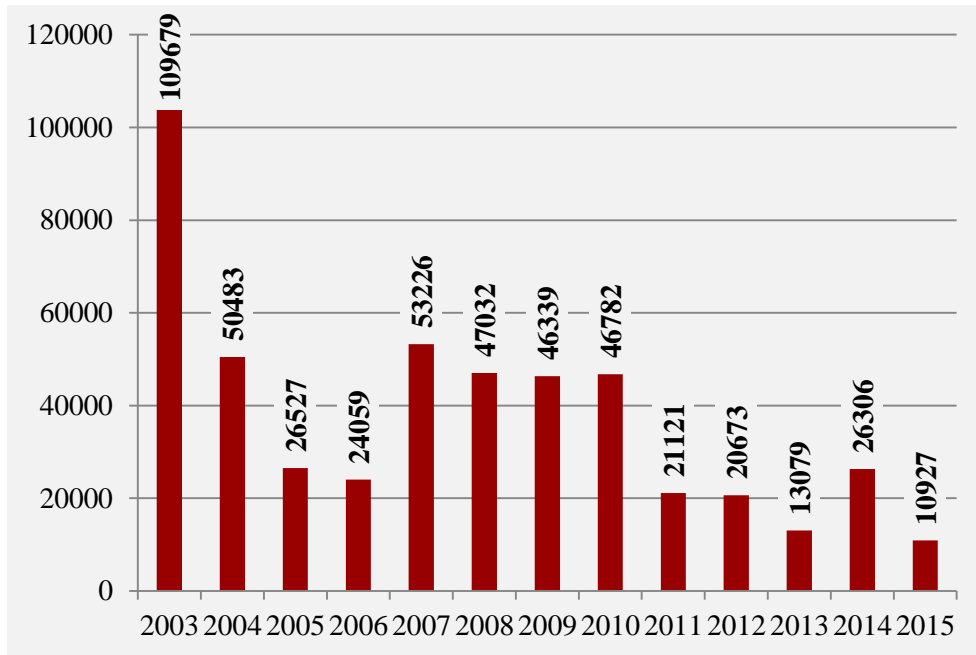
1.attēls Adrešu reģistrā reģistrētie objekti uz 2015.gada 31.decembri

1.tabula Adrešu reģistrā reģistrēto objektu skaits

Gads	Telpu grupas	Ēkas	Ielas	Ciemi	Pilsētas	Pagasti	Novadi	Kopā
2001	681 183	217 447	12 277	8 457	77	512	10	919 989
2002	690 081	269 325	12 637	8 360	77	512	15	981 033
2003	709 297	338 321	13 337	7 816	77	512	18	1 069 404
2004	715 071	376 697	13 881	7 814	77	510	26	1 114 102
2005	719 527	395 144	14 655	7 831	77	509	26	1 137 795
2006	727 992	409 153	15 047	7 842	77	502	35	1 160 674
2007	752 583	434 181	15 639	7 724	77	502	36	1 210 768
2008	778 984	451 283	16 041	7 665	77	502	38	1 254 616
2009	813 866	471 346	16 427	7 628	77	500	109	1 309 953
2010	831 061	489 992	16 555	7 505	76	499	109	1 345 797
2011	829 916	491 553	16 720	7 267	76	497	110	1 346 139
2012	835 758	498 906	16 843	7 006	76	497	110	1 359 196
2013	829 376	500 922	16 960	6 796	76	497	110	1 354 737
2014	840 134	508 442	17 140	6 659	76	497	110	1 373 058
2015	844 501	509 885	17 215	6 445	76	497	110	1 378 729

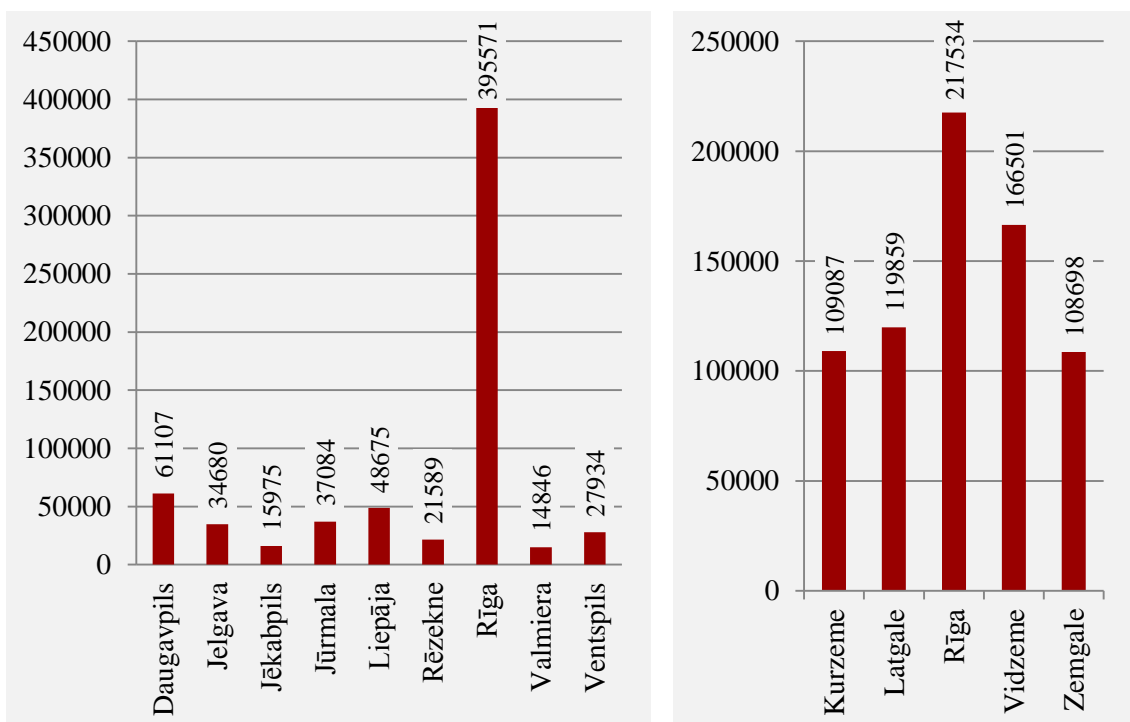
Adrešu reģistrā 2015.gadā tika reģistrēti 10 735 jauni adresācijas objekti (2.attēls).

2.attēls *Adrešu reģistrā no jauna reģistrēto adrešu intensitātē*

Katru gadu Adrešu reģistrā tiek veikta arī reģistrēto datu aktualizācija – 2015.gadā tika aktualizētas ziņas par 18 429 adresācijas objektiem.

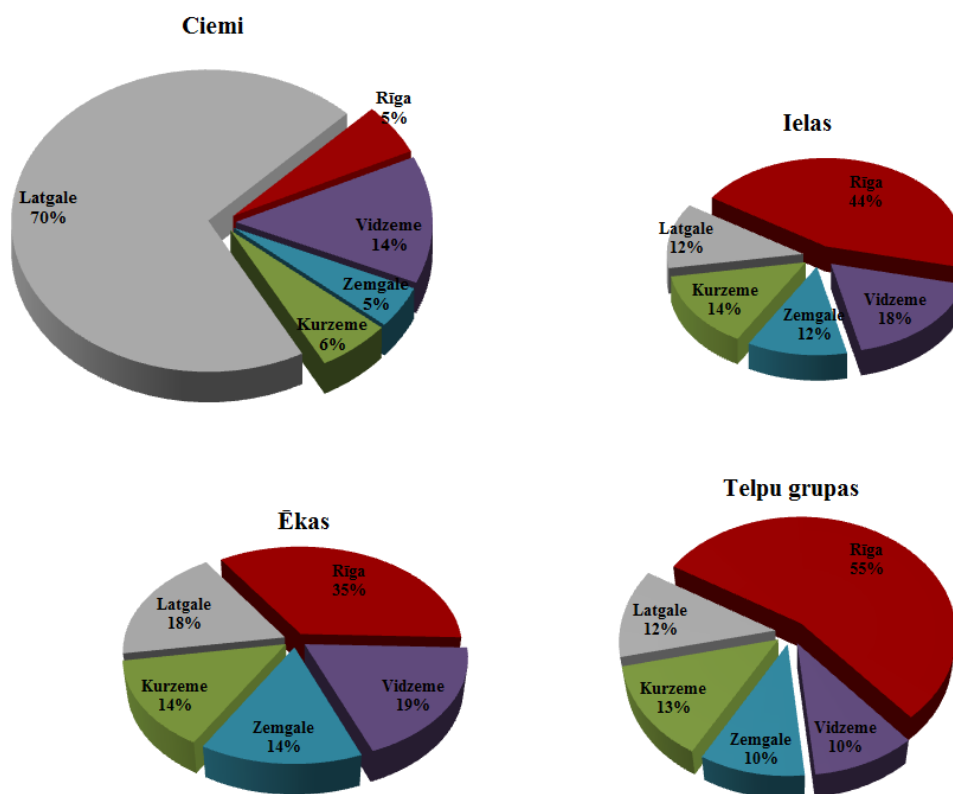
2. Adrešu sadalījums pa plānošanas reģioniem

Adrešu reģistrā visvairāk adresācijas objektu ir reģistrēti Rīgas pilsētā, kā arī Rīgas plānošanas reģionā (3.attēls).

3.attēls *Reģistrēto objektu skaits republikas nozīmes pilsētās un plānošanas reģionos (bez republikas pilsētām)*

Lai gan Rīgas pilsētā un Rīgas plānošanas reģionā ir visvairāk adresācijas objektu, Rīgas plānošanas reģionā ir vismazākais skaits pagastu un ciemu. Savukārt vislielākais ciemu skaits ir reģistrēts Latgalē (4.attēls).

4.attēls Reģistrēto objektu sadalījums pa plānošanas reģioniem (tai skaitā republikas pilsētām)

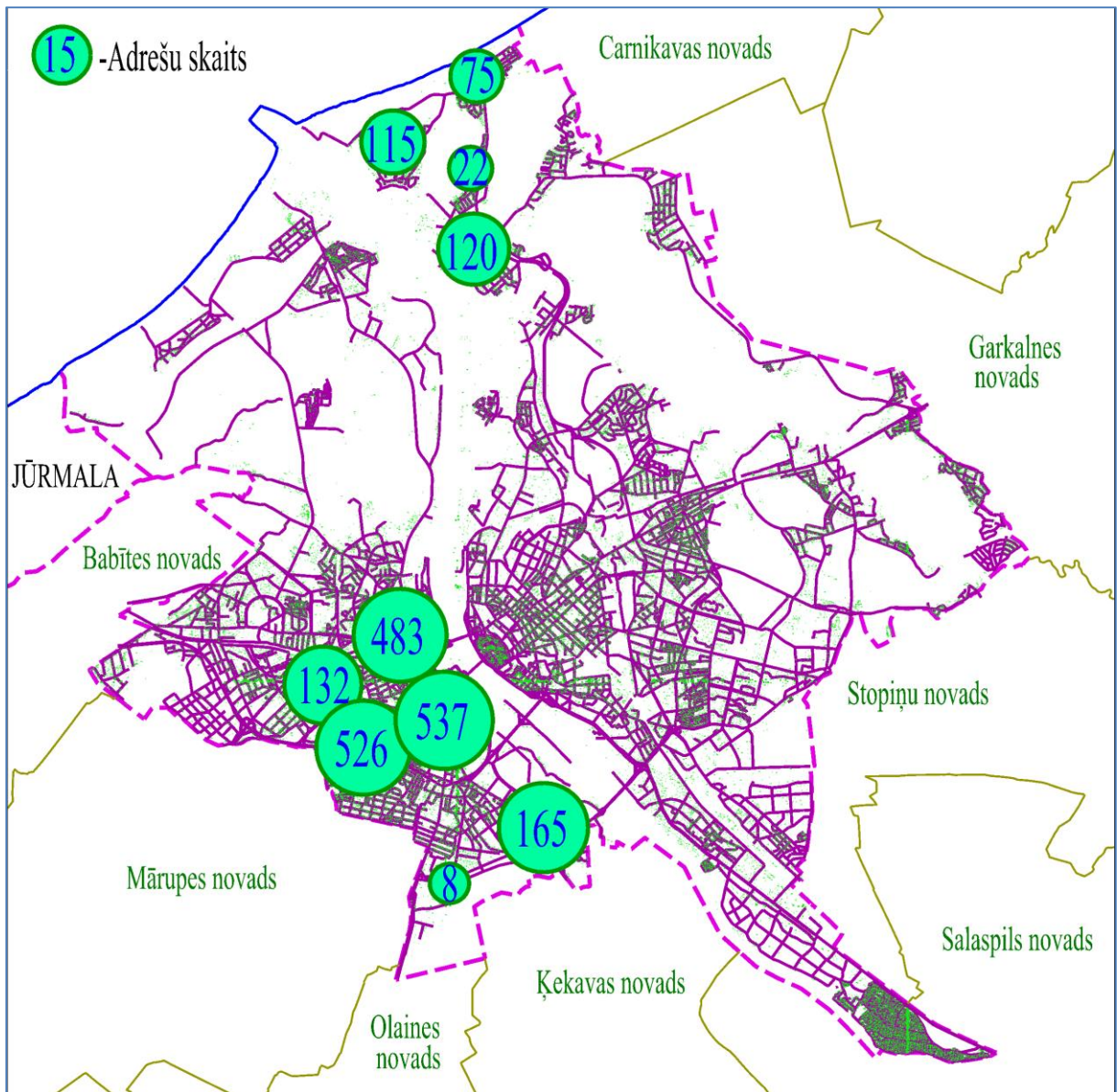

3. Adrešu kārtošana Rīgas pilsētā

2015.gadā Rīgas pilsētas būvvalde turpināja darbu pie adrešu datu kārtošanas Rīgas pilsētā. Pamatojoties uz Rīgas pilsētas būvvaldes lēmumiem, Adrešu reģistrā ir reģistrētas un mainītas adreses ap 3 500 ēkām Āgenskalna, Dzirciema, Ķīpsalas, Šampētera, Zaslauka, Atgāzenes, Bierīņu, Torņkalna, Bišumuižas, Katlakalna, Mangaļsalas, Vecāķu, Vecdaugavas un Vecmīlgrāvja apkaimēs (5.attēls).

Minētā adrešu maiņa uzlabos adresāciju pilsētā, ļaujot glābšanas dienestiem, pakalpojumu sniedzējiem, kā arī pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, labāk orientēties apvidū. Adrešu reģistra datus izmanto gan operatīvie dienesti (piemēram, neatliekamā medicīniskā palīdzība), gan pakalpojumu sniedzēji (piemēram, Latvijas Pasts, SIA "Lattelecom"). Tos no Adrešu reģistra saņem pašvaldības, Zemesgrāmata, Iedzīvotāju reģistrs, Uzņēmumu reģistrs, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra un citas iestādes.

5.attēls Adrešu kārtošana Rīgas pilsētā

4. Ciemu robežu un adrešu datu kārtošana

Adrešu reģistrā tiek uzkrāta informācija par ciemiem un to robežām. Ciema statusu piešķir un atceļ novada dome, pamatojoties uz vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, kurā ir noteikta ciema robeža, savukārt Dienests atbilstoši pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentiem Adrešu reģistrā attēlo ciemu robežas. No 2015.gada 1.maija darbību ir uzsākusi Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (TAPIS) un vietējām pašvaldībām teritorijas plānošanas dokumentu izstrādi ir jāveic, izmantojot TAPIS. 2015.gada novembrī Dienests saņēma elektronisko paziņojumu no TAPIS par izmaiņām Alūksnes novada teritorijas plānojumā. Saskaņā ar paziņojumu, bija stājies spēkā Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027.gadam. Pirmo reizi, pamatojoties uz TAPIS informāciju, Adrešu reģistrā tika aktualizētas ciemu robežas, starp tiem – Korneiti (Veclaicenes pagastā), Beja (Jaunalūksnes pagastā), Liepna (Liepnas pagastā), Pededze (Pededzes pagastā), Aizupītes (Alsviķu pagastā) u.c.

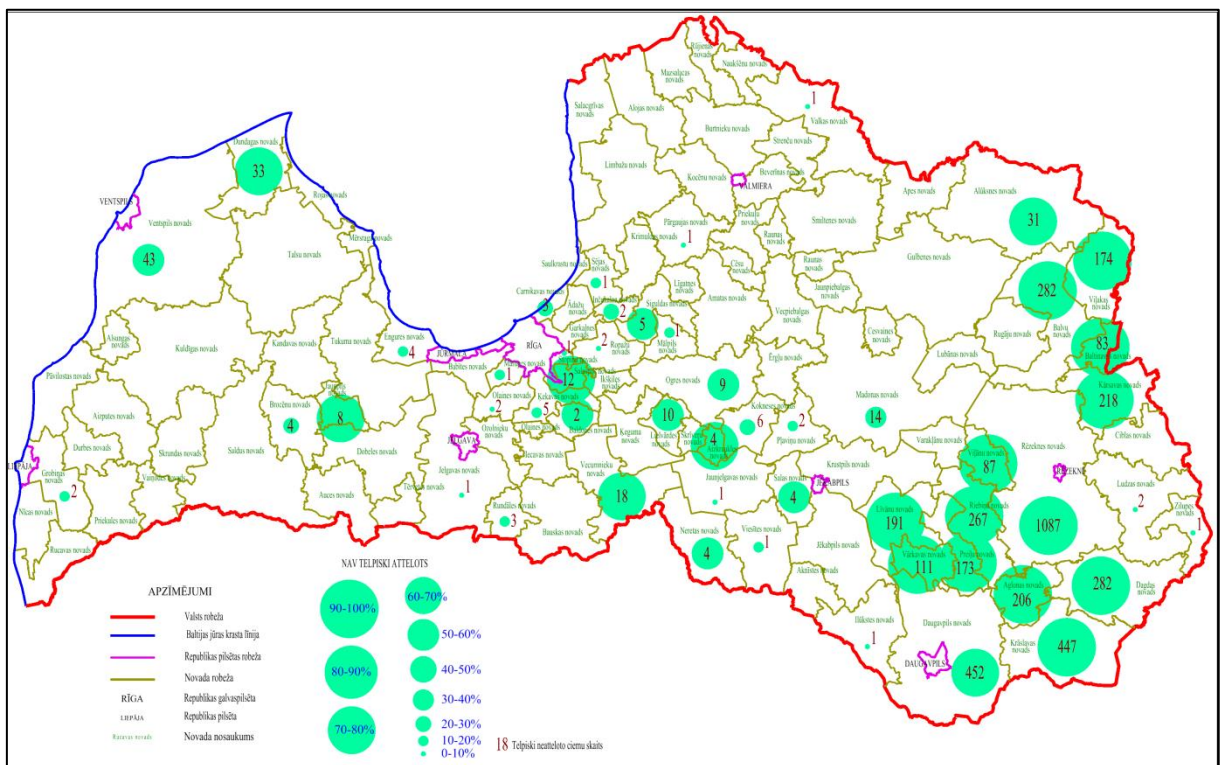
Nemot vērā, ka šobrīd nav noteikti precīzi kritēriji ciema statusa noteikšanai, ciema statuss tiek piešķirts gan apdzīvotām vietām, kur iedzīvotāju skaits pārsniedz 1 000, gan viensētu grupām, kas sastāv no divām vai trim viensētām, gan arī tā sauktajiem

perspektīvajiem ciemiem vietās, kur pašvaldība saskata attīstības iespējas, ir apbūvei paredzēta zeme, taču nav uzbūvēta neviena ēka un nav pastāvīgo iedzīvotāju.

Adrešu reģistrā ir reģistrēti arī tādi ciemi, kuru nosaukumi nav lietoti nevienā pašvaldības apstiprinātajā adresē, tāpēc šādi ciemi dabā iespējams nemaz nepastāv. Ja ciemos nav ēku adreses, pašvaldībām būtu jāizvērtē ciema statuss šīm apdzīvotām vietām. Savukārt, ja ēkas ir, tad pašvaldībai būtu jāapstiprina ēku adreses un lēmumu par adrešu piešķiršanu jāiesniedz Dienestam, lai adreses tiktu reģistrētas Adrešu reģistrā.

Veicot datu kārtošanu, Dienests ir konstatējis, ka pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentos nav attēlotas visu Adrešu reģistrā reģistrēto ciemu robežas, līdz ar to nav iespējams telpiski attēlot visu ciemu robežas. Pamatojoties uz pašvaldību sniegto informāciju 2015.gada 31.decembrī Adrešu reģistrā bija reģistrēti 6 445 ciemi. Savukārt atbilstoši pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentiem Adrešu reģistrā telpiski ir attēlotas 2 120 ciemu robežas, kas sastāda tikai 33% no kopējā Adrešu reģistrā reģistrēto ciemu skaita (6.attēls). Par minēto problēmu Dienests ir informējis pašvaldības un arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, un Latvijas Pašvaldību savienību.

6.attēls Adrešu reģistrā telpiski neattēloto ciemu skaits

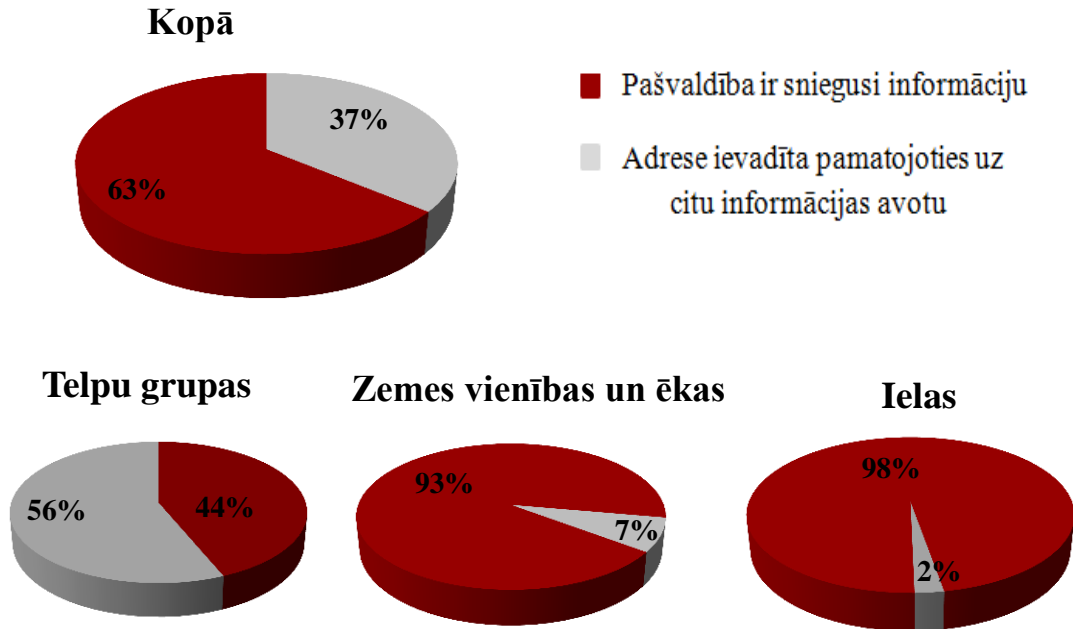

Pamatojoties uz pašvaldību sniegto informāciju, Kadastra informācijas sistēmā tika pievienotas adreses 224 ēkām, kurām līdz šim pašvaldības adreses nebija piešķīrušas. Šobrīd Kadastra informācijas sistēmā ir 1 324 ēkas bez adresēm, kas sastāda 0,3% no kopējā ēku adrešu skaita.

Paralēli darbam ar pašvaldībām, Dienesta speciālisti aktīvi strādāja pie telpu grupu adrešu kārtošanas. 2015.gadā tika izskatītas 3 460 būvju kadastrālās uzmērīšanas lietas un 4 240 dzīvojamo telpu grupām, kurām līdz šim Kadastra informācijas sistēmā nebija piesaistītas adreses, tās tika piesaistītas. Uz doto brīdi Kadastra informācijas sistēmā ir

reģistrētas 7 209 dzīvojamo telpu grupas, kurām nav piesaistīta adrese, kas sastāda 0,9% no kopējā telpu grupu adrešu skaita.

9.attēls 2015.gadā Adrešu reģistrā reģistrēto objektu sadalījums pēc informācijas avota

5. Izmaiņas Adresācijas noteikumos

2015.gada 8.decembrī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 698 “Adresācijas noteikumi” (turpmāk – Adresācijas noteikumi). Adresācijas noteikumos ir integrēti Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumi Nr. 1269 „Adresācijas sistēmas noteikumi”, 2009.gada 30.novembra noteikumi Nr. 1373 „Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas datu pieprasīšana un izsniegšana”, kā arī Ministru kabineta 2008.gada 28.aprīļa noteikumi Nr. 307 „Noteikumi par Adrešu klasifikatoru”. Stājoties spēkā Adresācijas noteikumiem Adrešu reģistrā tiek ievadīta informācija par plānotām adresēm un adresēm bez ēkas. Ņemot vērā, ka pašvaldības nereti adreses piešķir pirms objektu izveides un to reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā, ne visas adreses ir sasaistītas ar kadastra objektiem, tāpēc šādām adresēm ir pievienota pazīme – plānota adrese. Tas ļaus adrešu datu izmantotājiem noteikt, ka objekts dabā vēl nepastāv. Tāpat Adrešu reģistrā adresēm tiek pievienota pazīme – adrese bez ēkas, kas norāda, ka adrese ir piešķirta zemes vienībai, bet nav noteikta nevienai ēkai. Adresācijas noteikumi nosaka, ka, izstrādājot attiecīgu programmatūru, tuvākajā nākotnē vairs netiks izmantota papīra dokumentu plūsma, lai nogādātu informāciju par piešķirtajām, mainītajām vai likvidētajām adresēm no pašvaldībām uz Valsts zemes dienestu. Dati tiks nodoti tiešsaistes datu pārraides režīmā. Regulējums uzlabos iedzīvotājiem sniegto valsts un pašvaldību iestāžu sniegto pakalpojumu, kuros tiek izmantotas adreses, kvalitāti, jo adreses turpmāk ātrāk tiks reģistrētas Adrešu reģistrā. Adresācijas noteikumu nosaka, ka dokumentos, oficiālajā informācijā un visās valsts informācijas sistēmās un reģistros ir jāizmanto Adrešu reģistrā norādītā adrese. Piemēram, iestāžu veidlapās un informācijā, kas ir publiski pieejama iestāžu tīmekļa vietnēs, jālieto Adrešu reģistrā norādītā adrese.

6. Administratīvo teritoriju robežu grozīšana

2015.gada 14.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja grozījumus 2013.gada 19.marta noteikumos Nr.154 „Noteikumi par republikas pilsētu un novadu administratīvo teritoriju robežu aprakstu apstiprināšanu”, saskaņā ar kuriem Valsts zemes dienesta uzturētajā Adrešu reģistrā tika aktualizētas Valmieras pilsētas, Beverīnas novada, Engures novada un Tukuma novada administratīvo teritoriju robežas. Valmieras pilsētas teritorijai tika pievienotas 7 Beverīnas novada zemes vienības ar kopējo platību 117,4 ha, savukārt Tukuma novada administratīvajai teritorijai tika pievienotas 2 Engures novada zemes vienības ar kopējo platību 1,4 ha. Šie ir pirmie grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 19.marta noteikumos Nr. 154 „Noteikumi par republikas pilsētu un novadu administratīvo teritoriju robežu aprakstu apstiprināšanu”, ar kuriem tika apstiprinātas visu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju robežas.

7. Adrešu reģistra datu izsniegšana

Adrešu reģistra datus ir iespējams saņemt, slēdzot sadarbības līgumu. Bez maksas adrešu datus ir iespējams pārlūkot Dienesta e-pakalpojumu un datu publicēšanas portālā www.kadastrs.lv vai mobilajā lietotnē Kadastrs.lv.

Šobrīd Adrešu reģistra dati, pamatojoties uz noslēgtajiem sadarbības līgumiem, tiek nodoti 26 iestādēm un visām 119 pašvaldībām. Datu nodošana notiek elektroniskā veidā vienu reizi dienā vai atkarībā no noslēgtā līguma un datu saņēmēja vēlmēm. Adrešu reģistra datus pastāvīgi lieto arī 35 komercsabiedrības, ar kurām Dienests ir noslēdzis līgumu.

8. 2016.gadā plānotās adrešu datu kārtošanas aktivitātes

Lai uzlabotu adrešu datu kvalitāti, Dienests 2016.gadā sadarbībā ar pašvaldībām plāno precīzē informāciju par ēku adresēm, kas neatbilst pašvaldību apstiprinātajiem teritorijas plānojumiem. Piemēram, pašvaldības apstiprinātajā adresē nav minēts ciema nosaukums, bet atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā attēlotajām ciema robežām, objekts atrodas ciema teritorijā.

Ņemot vērā, ka Adrešu reģistrā telpiski nav attēlotas visu reģistrēto ciemu robežas, Dienests sadarbībā ar pašvaldībām turpinās datu kārtošanu par ciemiem.

Dienests pastāvīgi veic administratīvo teritoriju un to teritoriālā iedalījuma vienību robežu kārtošanu atbilstoši zemes vienību robežām Kadastra informācijas sistēmā, lai klientus nodrošinātu ar kvalitatīviem un precīziem administratīvo robežu datiem.

Dienests sadarbībā ar Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūru un pašvaldībām kārtos ēku nosaukumus, kuri neatbilst Valsts valodas likumā noteiktajām prasībām.

Dienests 2016.gadā plāno kārtot pašvaldību apstiprinātās telpu grupu adreses ēkās, kuras atbilstoši Kadastra informācijas sistēmas datiem ir individuālās dzīvojamās ēkas.

Ņemot vērā, ka Kadastra informācijas sistēmā vēl joprojām tiek konstatēti objekti bez adresēm, Dienests turpinās darbu pie adrešu kārtošanas, lai iedzīvotājus nodrošinātu ar kvalitatīviem valsts un pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem.